

УДК 711.01

ЕКСПОНЕНЦІАЛЬНІ ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ УРБАНІЗОВАНОГО ПРОСТОРУ

ВАДИМОВ Вадім¹

Ключові слова

Містоутворюючий потенціал, експоненціальні організаційні структури, містобудівний кластер

Анотація

Розглянуто новітні тенденції та підходи управління містами, визначено нову структурну одиницю організації міських територій – містобудівний кластер та її складові елементи.

Зміни які відбуваються у сучасному урбанізованому просторі мають тенденцію до швидкої заміни пріоритетів. Так, наприклад, містоутворюючий потенціал у якості промисловості для постсоціалістичних міст на сьогодні не є достатньо актуальним. З появою феномену глобального міста, особливий інтерес становлять не регіони чи держави, а міста, що мають глобальне значення не лише у своїй країні або регіоні, а й впливають на планетарну економіку й політику в системі міжнародних відносин. Глобальні міста стоять на чолі ієрархії планетарної фінансово-економічної піраміди, керуючи світовими фінансовими потоками. Системна ієрархія поселень від окремого міста, на локальному рівні до регіонального і до загальнодержавного побудована на визначенні системі міст-центрів Така класифікація міст-центрів побудована на кількісних показників та місця у системі адміністративно-територіального устрою. Сьогодні цифрове суспільство ставить нові пріоритети перед процесами урбанізації, перед розвитком окремих міст. Серед таких пріоритетів це адаптація міських структур до нелінійних, складних характеристик розвитку. Для адекватного прогнозування розвитку урбанізованого простору необхідно застосування характеристик цифрового світу – VUCA, це нестабільність (volatility), невизначеність (uncertainty), складності (complexity), неоднозначності (ambiguity). Адаптивна реакція на нові підходи у організації урбанізованого простору проявляється на різних територіальних рівнях: мікро (місто, окреме поселення); мезо (система поселень регіонального рівня); макро (система поселень державного рівня). Експоненціальні організаційні структури це інноваційна модель яка має поширення на сучасному етапі розвитку цифрового суспільства.

Сучасні експоненціальні організаційні структури при інноваційних цифрових технологіях створюють «проривні» моделі розвитку промисловості, бізнесу (сфери фінансів, енергетики, транспорт, освіти, торгівлі та інш) і впливають на суспільство та на його просторову організацію урбанізації. Одна з таких моделей є містобудівний кластер. Локальна свобода і глобальна згуртованість така фрактальна основа містобудівного кластеру надає йому гнучність і переваги. Містобудівний кластер, морфологічно нестійке, поліфункціональне і

¹ Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», доктор архітектури, професор., ORCID: 0000-0002-8131-8779, e-mail: vmvadimov@ukr.net

самодостатнє утворення, де структурна трансформація міста під впливом постіндустріальних факторів та інноваційних цифрових технологій змінює їх містобудівну тканину. Містобудівний кластер має у своєму складі різний набір функціональних зон які не обов'язково мають єдину територіальну прив'язку, вони можуть зосереджені як локально в одному місці, так можуть дисперсне розміщення по всій території міста.

Висновок

Фрактальний поділ на кластери самодостатніх частин міста, в основі яких є експоненціальна організація, дозволяє адаптуватись урбанізованому простору до різних викликів сучасного світу.

WAYS TO SOLVE PROBLEMS OF HISTORICAL AND ARCHITECTURAL HERITAGE PRESERVATION

VADIMOV Vadim

Abstract. The latest trends and approaches of city management are considered, a new structural unit of the organization of urban territories - the urban cluster and its constituent elements — is defined.

Keywords: city-forming potential, expotential organizational structures, urban-planning cluster.